

terminàlia

REVISTA SEMESTRAL
NÚM. 26 · DESEMBRE 2022
ISSN: 2013-6692 (impresa);
2013-6706 (electrònica)

f. BOT Gènere de plantes arbòries o arbustives erectes de la família de les combretàcies, de flors petites i en general verdes o blanques, que comprèn unes 225 espècies pròpies de regions tropicals. Se n'utilitza la fusta, i també serveix com a planta ornamental i és font de tanins.

f. pl. MIT Festes en honor del déu de la mitologia clàssica romana Tèrminus, déu protector dels límits dels camps i de les fronteres. Els pagesos les celebraven anualment el 23 de febrer.

f. SCATERM Revista de la Societat Catalana de Terminologia.

La Societat Catalana de Terminologia, punt de trobada de la terminologia catalana

La Societat Catalana de Terminologia (SCATERM) és hereva de l'Associació Catalana de Terminologia (ACATERM, fundada l'any 2002) i va esdevenir filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) l'any 2008. Com a societat filial de l'IEC, la SCATERM treballa per ser un punt de referència en l'àmbit terminològic i té per finalitat difondre i promoure l'activitat terminològica en català, sobretot en els àmbits científics i tècnics. Així mateix, la SCATERM constitueix un lloc de trobada per a l'intercanvi d'informació i de coneixements entre totes les persones i organitzacions vinculades d'una manera o altra amb la terminologia.

Feu-vos-en socis!

La SCATERM us convida a participar activament en la cooperació i la difusió del treball terminològic. Com a socis, us animem a aportar idees, proposar activitats, presentar ponències en les jornades i seminaris, i col·laborar amb la revista TERMINÀLIA, trametent articles o propostes per a la secció «Espai de trobada».

Els socis de la SCATERM poden gaudir d'aquests avantatges:

- Descompte d'un 50 % en les publicacions de l'IEC.
- Accés a la Biblioteca de Catalunya i a les biblioteques de les universitats de Catalunya.
- Cada soci col·lectiu pot designar quatre representants que gaudiran dels avantatges anteriors, que són aplicables individualment.

Existeixen tres tipus de quotes anuals: per a socis individuals, per a socis col·lectius i per a socis júnior (amb una quota reduïda). Si voleu més informació, visiteu <https://scaterm.iec.cat>, on trobareu les quotes actualitzades i la butlleta d'alta.

SUMARI

EDITORIAL

Aquest número 5

ARTICLES

Judit Freixa Aymerich
Garbell: l'avaluador automàtic de neologismes catalans 7

Anna Sureda Homs i Clara Núñez Marsal
Anglicismes i manlleus al bàsquet: el cas del català 17

Jorge M. Porras-Garzón
Anglicisms in Higher Education and their impact on Spanish Terms 25

Beatriz Guerrero García
Educар en materia de feminismo y violencia de género: el alcance del diccionario 36

ENTREVISTA

TERMINÀLIA parla amb...
Joan Nunes i Alonso, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona i especialista en informació geogràfica i teledetecció 46

DOSSIER: Mirades a la neologia especialitzada

Mirades a la neologia especialitzada 51

El neologisme de l'any 2022 65

ESPAI DE TROBADA

V Congrés Internacional de Neologia de les Llengües Romàniques (CINEO 2022)

Micaela Rossi

66

XVIII Jornada Científica de la Xarxa Panllatina de Terminologia (REALITER)

Claudio Grimaldi

67

SEMBLANÇA:

Giovanni Adamo (1953-2021)

Giovanni Adamo en el record

Valeria Della Valle

68

TERMINÀLIA
Número 26 (2022)

IMATGE PORTADA:
Mots guanyadors de les últimes campanyes del 'Neologisme de l'any'.

DIRECTORA:
M. Teresa Cabré Castellví (UPF, IEC)

EDITORIA EN CAP:
Mercè Lorente Casafont (UPF, IEC)

CONSELL DE REDACCIÓ:
Ester Bonet Solé (SCATERM), Marisa Carrió Pastor (Universitat Politècnica de València), Àngels Egea Puigventós (Universitat de Barcelona), Sabela Fernández-Silva (Pontificia Universidad Católica de Valparaíso, Xile), Glòria Fontova Hugas (TERMCAT), Anna Joan Casademont (Université TÉLUQ, Québec, Canadà), Albert Morales Moreno (Universitat Oberta de Catalunya), Pilar Sánchez-Gijón (Universitat Autònoma de Barcelona), Laura Santamaria Guinot (Universitat Autònoma de Barcelona), Johannes Schnitzer (Wirtschaftsuniversität Wien, Àustria), Mercedes Suárez de la Torre (Universitat Autònoma de Manizales, Colòmbia)

CONSELL CIENTÍFIC: Gerhard Budin (Univ. de Viena), Tina Célestin (OQLF), Guiomar Ciapuscio (UBA), Loïc Depecker (Univ. de París I), Pamela Faber (UGR), Joan Martí Castell (URV, IEC)

CAPÇALERA DE LA REVISTA: Jesús Carrasco
DISSENY I MAQUETACIÓ: Esteva&Estêvão
IMPRESSIÓ: La Gran Impressió

EN AQUEST NÚMERO HAN COL·LABORAT:
Julie Andreu, Mariona Arnau, Una Bhreathnach, Blanca Collazos, Janet De Cesaris, Valeria della Valle, Valerio Emanuele, Judit Freixa, Francesc Galera, Luis González, Claudio Grimaldi, Beatriz Guerrero García, Nathalie Lanckriet, Dolors Montes, Joan Nunes, Clara Núñez, Víctor Pàmies, Jorge M. Porras-Garzón, Étienne Quillot, Micaela Rossi, Ernest Rusinés, Anna Sureda, Mireia Trias, Mojca Žagar

SOCIETAT CATALANA DE TERMINOLOGIA
<https://scaterm.llocs.iec.cat>
Presidenta: Ester Bonet
Vicepresidenta: Rosa Estopà
Tresorer: Francesc Galera
Secretària: Teresa Tort
Vocals: Joan Puigmalet i Mireia Trias
Delegada de l'IEC: Mercè Lorente

La propietat intel·lectual dels articles és dels respectius autors.
Els autors en el moment de lliurar els articles a *Terminàlia* per a sol·licitar-ne la publicació accepten els termes següents:
— Els autors cedeixen a la SCATERM els drets de reproducció, comunicació pública i distribució dels articles presentats per a ser publicats a *Terminàlia*.
— Els autors responen davant la SCATERM de l'autoria i l'originalitat dels articles presentats.
— És responsabilitat dels autors l'obtenció dels permisos per a la reproducció de tot el material gràfic inclòs en els articles.
— La SCATERM està exempta de tota responsabilitat derivada de l'eventual vulneració de drets de propietat intel·lectual per part dels autors.
— Els continguts publicats a la revista estan subjectes —llevat que s'indiqui el contrari en el text o en el material gràfic— a una llicència Reconeixement - No comercial - Sense obres derivades 3.0 Espanya (by-nc-nd) de Creative Commons, el text complet de la qual es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>. Així doncs, s'autoritza el públic en general a reproduir, distribuir i comunicar l'obra sempre que se'n reconegui l'autoria i l'entitat que la publica i no se'n faci un ús comercial ni cap obra derivada.
— *Terminàlia* no es fa responsable de les idees i opinions exposades pels autors dels articles publicats.

Llicència completa:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Les revistes de l'IEC allotjades a l'Hemeroteca Científica Catalana utilitzen com a descriptors les quinze propietats recomanades al Dublin Core Metadata Element Set, versió reduïda de la norma ISO 15836 (2009).

PREU D'AQUEST EXEMPLAR: 13 euros

Revista TERMINÀLIA
Societat Catalana de Terminologia
Carrer del Carme, 47 · 08001 Barcelona
Telèfon: 935 529 104 · Fax: 932 701 180
Adreça electrònica: terminalia@iec.cat

ISSN: 2013-6692 (edició impresa);
2013-6706 (edició electrònica)
Dipòsit legal: B-44926-2009
Any d'inici de la revista: 2009

Aquesta revista és accessible en línia des de:
<http://publicacions.iec.cat>,
<http://revistes.iec.cat>, <http://terminalia.iec.cat>,
<https://issuu.com/institut-destudis-catalans>

Revista indexada a: CARHUS Plus+, CIRC, CiteFactor, DIALNET, DICE, DOAJ, Dulcinea, EBSCO, ERIH PLUS, Google Acadèmic, Hispana, IEC, ISOC, JournalTOCs, Latindex, MIAR, MLA, RACO, REDIB, RESH, RETI, SHERPA RoMEO, TIB.eu, TRACES, Ulrich's PDDb, WorldCat.

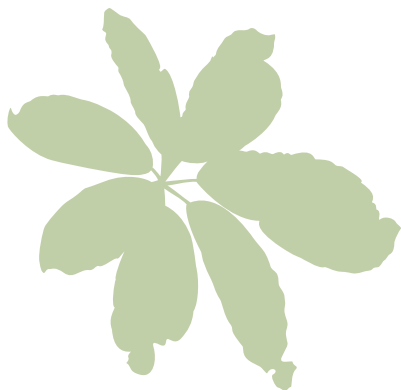
El codi ètic de la revista TERMINÀLIA inclou les recomanacions de la darrera revisió (març de 2011) del Code of Conduct and Best Practice Guidelines for Journal Editors del Committee on Publication Ethics (COPE) <https://publicationethics.org> i les impulsades des de l'Institut d'Estudis Catalans, institució editora de la revista.

Amb la col·laboració de:

Imprès en paper 100 % reciclat

Aquest número

Tornem a ser aquí amb un nou número de TERMINÀLIA. Com sempre, alguns dels continguts dels números que publiquem abans de final d'any configuren una mena de monogràfics sobre aspectes transversals de la terminologia i àmbits afins, a diferència dels números estiuencs dedicats a sectors d'especialitat. En aquest cas, el «Dossier» d'aquest número s'ha orientat al tema de la neologia, concretament de la neologia especialitzada o neonímia. Ho hem fet emmirallant-nos en el dossier del número 4 (desembre de 2011), just fa onze anys, que va recollir mirades diferents sobre la terminologia catalana. Ara hem obert una mica més l'abast, i hem demanat a responsables d'organismes de normalització terminològica, de mediació o de traducció de diverses llengües com aborden l'entrada de nous termes, siguin manlleus o creacions pròpies. Sota el títol de «Mirades a la neologia especialitzada», hem aplegat, en un format de preguntes i respostes, un tast de models i opinions per a les llengües catalana, eslovena, espanyola, francesa i gaèlica. Hi ha participat el TERMCAT, la Corporació Catalana de Mitjans de Comunicació, la unitat d'espanyol de la Direcció General de Traducció de la Comissió Europea, l'editorial universitària Fiontar & Scoil na Gaeilge, la Délégation générale à la langue française et aux langues de la France i la Secció de Terminologia de l'Institut de la Llengua Eslovena. Completa aquesta part monogràfica l'«Entrevista» a Joan Nunes, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, on va crear i dirigir el Laboratori d'Informació Geogràfica i de Teledetecció, i que des de 2015 participa com a expert en el Consell Supervisor del TERMCAT.

Com no podia ser d'altra manera, la «Semblança» d'aquest número també s'inscriu en la neologia: l'hem dedicada al record del lingüista Giovanni Adamo (1953-2021), un investigador molt prolífic en neologia de l'italià, que va treballar amb il·lusió per la cooperació entre les llengües romàniques i que va mantenir una relació molt estreta amb la neologia i la terminologia catalanes. Hem pogut comptar amb la veu de Valeria Della Valle, que va treballar amb ell durant molts anys a la Sapienza.

A la secció «Articles», hi trobareu quatre textos avaluats externament mitjançant revisió doble i cega: el primer, en llengua catalana, sobre l'eina Garbell, un recurs per a l'avaluació de la diccionarització de neologismes en llengua catalana, finançat per l'Institut d'Estudis Catalans, a càrrec de Judit Freixa, responsable de l'Observatori de Neologia de la Universitat Pompeu Fabra; el segon, també en català, sobre la terminologia del bàsquet, a càrrec d'Anna Sureda i Clara Núñez, vinculades a la Universitat Autònoma de Barcelona; el tercer, en llengua anglesa, sobre els anglicismes en la formació mèdica universitària a Colòmbia en espanyol, a càrrec de Jorge M. Porras-Garzón, de la Universitat Pompeu Fabra; i el quart, en llengua castellana, sobre el paper dels diccionaris per a la formació en temes d'igualtat, a càrrec de Beatriz Guerrero, de la Universitat de Salamanca.

A la secció «Espai de Trobada» trobareu les cròniques d'un parell d'actes sobre terminologia i neologia: la del V Congrés Internacional de Neologia en llengües romàniques, celebrat a la Universitat de Gènova de l'1 al 3 de setembre de 2022, redactada per la cap del comitè d'organització de l'esdeveniment, la professo-

ra Micaela Rossi, i la de la XVIII Jornada Científica de la Xarxa Panlatina de Terminologia (REALITER), que s'ha desenvolupat els dies 6 i 7 d'octubre de 2022 a l'Alma Mater Studiorum Universitat de Bolonya, escrita per Claudio Grimaldi, president de l'Associació Italiana de Terminologia (Ass.I.Term).

Més neologia a la portada d'aquest número: la il·lustració dels mots guanyadors de les últimes campanyes del «Neologisme de l'any», impulsades per l'Observatori de Neologia i l'Institut d'Estudis Catalans, que quan llegiu aquesta revista ja hauran difós el neologisme de 2022. Enhorabona per la iniciativa.

Per acabar, volem agrair als membres del Consell de Redacció i als col·laboradors que, a més de seves tasques habituals en l'edició de la revista, han assumit traduccions i revisions de textos perquè aquest número es publicqués dins dels terminis previstos. I, és clar, us desitgem que passeu un bon cap d'any en companyia de noves paraules, si pot ser.

EL CONSELL DE REDACCIÓ

TERMINÀLIA és la revista de la Societat Catalana de Terminologia, SCATERM, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. Té una periodicitat semestral i es publica en paper i en suport electrònic.

Són ben reconegudes arreu les activitats terminològiques catalanes (en formació, en recerca, en normalització, en producció de recursos). **TERMINÀLIA** és, doncs, una publicació catalana amb una clara voluntat de projecció exterior; per aquest motiu, les llengües de la revista són el català i l'anglès. A la secció «Articles» s'admeten també originals en castellà i en francès. A la resta de seccions, quan hi ha contribucions en llengües diferents de les quatre esmentades, els textos es tradueixen al català per a la versió impresa de la revista i, a la versió electrònica, es publica tant l'article en la llengua original com la traducció al català.

La temàtica de la revista gira entorn de la terminologia, en sentit ampli, i també s'estén a àmbits afins (anàlisi del discurs especialitzat, traducció especialitzada, història del discurs científic, ensenyament de llengües amb propòsits específics, enginyeria lingüística aplicada al treball terminològic, corpus lingüístics de contingut especialitzat, etc.).

El 100 % dels continguts de la revista són contribucions originals. La revista està estructurada en seccions fixes, que pretenen reflectir la situació actual de les diverses activitats terminològiques i d'àmbits afins, i també servir d'òrgan d'intercanvi i d'expressió dels diversos perfils professionals vinculats a la terminologia. És un objectiu principal de la revista publicar articles de qualitat i que hagin superat una doble revisió cega.